

KRIMINOLÓGIA

Kriminológia je veda, ktorá skúma kriminalitu ako sociálny jav. Zaoberá sa zisťovaním príčin kriminality, skúma možnosti ako možno kriminalite predchádzať a rieši otázky typovania obetí trestných činov. Tvorí usporiadaný celok empirických poznatkov o zločine, zločincovi, kontrole zločinného správania, trestaní zločinného správania a prevencie kriminality. Kriminológia využíva poznatky viacerých vedných disciplín, najmä práva, sociológie, psychológie a psychiatrie.

Kriminológiu môžeme charakterizovať ako vedu, ktorá sa zaoberá charakterizovaním toho čo je zákon, príčinami jeho porušovania a reakciou spoločnosti na toto porušovanie. Ako by sa mnohým mohlo na prvý pohľad zdať, kriminológia sa nezaobera len zločinom, ale aj otázkou, ako sú tvorené zákony. Osoba, ktorá strávi dlhé roky vo väzení ešte nemusí byť zločinec aj v našom ponímaní. Napríklad politickí väzni bojujúci proti totalitným režimom sú za zločincov považovaní len týmito alebo podobnými totalitnými režimami. Z nášho pohľadu sú to často bojovníci za ľudské práva.

Z tohto dôvodu sa kriminológia zaoberá vývojom kriminality (kriminogenéza) a s tým súvisiacim vývinom právnych systémov, ďalej náukou o vývine trestov a ich účinkom na potrestaných (penológia). Ďalšou časťou kriminológie je náuka o správaní obetí (viktimológia) a samostatnú časť tvorí náuka o tom ako kriminalite predchádzať (prevencia kriminality).

Z vyššie uvedeného textu je zrejme, že kriminológia je empirická veda, t.j. veda, ktorá sa opiera o empiriu – skúsenosť. Z tohto dôvodu využíva empirické metódy ako sú napr. štatistická, typologická, kauzálna, experimentálna, induktívna, sociologická, psychologická a psychiatrická metóda. Využíva pri tom interdisciplinárny prístup, t.j. kombináciu napr. policajných štatistík trestnej činnosti, štatistík od orgánov súdnej moci, či výkonu trestu, štúdie a rozbor jednotlivých trestných prípadov, sociologické a psychologické štúdie a prieskumy a pod., s cieľom nájsť moderné a efektívne nástroje na potlačenie a predchádzanie kriminality.

PREVENCIA KRIMINALITY

Boj proti kriminalite sa netýkala len orgánov verejnej moci (polícia, prokuratúra, súdy, orgány samosprávy, ministerstvá a pod.) ale celej spoločnosti. Prevenciu kriminality teda môžeme chápať ako celospoločenskú potrebu na zníženie počtu trestných činov, resp. zníženie závažnosti trestných činov. Z praktického hľadiska možno prevenciu realizovať ako cieľavedomé pôsobenie štátu, cirkví, vládnych a občianskych organizácií na verejnú mienku (morálku) obyvateľstva tak aby sa obyvatelia nestali páchatel'mi trestného činu. Toto pôsobenie sa

Ústav kriminalistiky a kriminológie, s.r.o.

Záhradná 9, 900 27 Bernolákovo, pob. Stará Vajnorská 92, 831 04 Bratislava

IČO: 44 596 723, DIČ: 202 276 8484, OR Okresného súdu Bratislava I, Sro, Vložka č. 56870/B

tel.: +421 (0) 69 200 1200, mob.: +421 (0) 904 885 225, +421 (0) 902 049 729

e-mail: info@ukk.sk, web:<http://www.ukk.sk/>

Ústav kriminalistiky a kriminológie

definuje ako primárne a realizuje sa prostredníctvom sociálnej politiky (starostlivosť o rodinu, mládež, nezamestnaných, bezdomovcov), hospodárskej politiky (opatrenia na udržateľnú zamestnanosť, ekonomický rast a pod.), kultúrnej politiky a výchovy (dostupnosť kultúry, masovokomunikačné prostriedky, náboženstvo...) a osvetu (prednášky, publikácie s cieľom osvetu, napr. ako sa nestáť obeťou, ako si zabezpečiť majetok...)

Sekundárnym preventívnym pôsobením je zavedenie systému trestnej politiky, t.j. definície trestnej činnosti, sankcií za jednotlivé skutky, spôsobu výkonu trestu alebo nápravy (protialkoholické a protidrogové liečebne).

Terciárnou prevenciou potom nazývame pôsobenie na osoby, ktoré už spáchali trestný skutok, s cieľom predísť opakovanému páchaniu trestnej činnosti. realizuje sa prostredníctvom sociálnej politiky (pomoc so začlenením do spoločnosti, do pracovnoprávných vzťahov), psychologickéj a psychiatrickej pomoci.

Ústav kriminalistiky a kriminológie, s.r.o.

Záhradná 9, 900 27 Bernolákovo, pob. Stará Vajnorská 92, 831 04 Bratislava

IČO: 44 596 723, DIČ: 202 276 8484, OR Okresného súdu Bratislava I, Sro, Vložka č. 56870/B

tel.: +421 (0) 69 200 1200, mob.: +421 (0) 904 885 225, +421 (0) 902 049 729

e-mail: info@ukk.sk, web:<http://www.ukk.sk/>